

Kurier Festiwalowy

XVII MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL I XV KONKURS SZTUKI WOKALNEJ IM. ADY SARI

SZTUKA WOKALNA EUROPY ŚRODKOWEJ

Byłam tu zawsze otoczona sercem

► Z **prof. Heleną Łazarską** o Festiwalu i Konkursie im. Ady Sari rozmawia **Ada Ginał-Zwolińska**

Międzynarodowy Festiwal i Konkurs Sztuki Wokalnej im. Ady Sari w Nowym Sączu posiada długą tradycję. Mamy już XV jubileuszową edycję. Jak zmienił się przez lata?

Minęło już 28 lat od pierwszego w 1985 roku. Zmieniły się wymagania stawiane uczestnikom, jak też formuła konkursu, który z ogólnopolskiego stał się międzynarodowym. Fakt ten łączył się z poszerzeniem wymagań repertuarowych, dostosowując je do międzynarodowych standardów. Wpłynął też na skład komisji oceniającej, do której zaczęli wchodzić jurorzy z zagranicy. Warto wspomnieć tutaj o niektórych naszych jurorach-gwiazdach jak: Birgit Nilsson, Luigi Alva, Ileana Cotrubas, Gundula Janowitz, Bonaldo Giaiotti czy Giuseppe Giacomini. Nie brakło w jury też wybitnych polskich śpiewaków jak: Andrzej Hiolski, Antonina Kawecka, Ryszard Karczykowski, Bernard Ładysz, Bogdan Paprocki, Eugeniusz Sądziadek, Stefania Toczyska, Bogna Sokorska i inni. Będąc jurorem na większości europejskich, liczących się konkursów, uczyłam się, czego wymagać, jak oceniać.

Repertuar konkursu zmieniał się odpowiednio do światowych tendencji. Ostatnie konkursy – poza obowiązkową listą arii operowych przeznaczonych do wykonania w finale i wymogiem zaśpiewania utworu Mozarta, utworu polskiego i współczesnego – dają uczestnikom większe pole manewru. Tak, aby mogli się jak najlepiej zaprezentować. Ta pewna „wolność wyboru” wymaga od nich jednak więcej inicjatywy i wysiłku niż szczegółowe zalecenia repertuarowe. Poszerzenie dostępności konkursu dla osób

FOT. ELISABETH NOWY

– Pewna „wolność wyboru” wymaga od uczestników konkursu więcej inicjatywy i wysiłku, niż szczegółowe zalecenia – mówi prof. Łazarska

Prof. Helena Łazarska

Wybitna polska śpiewaczka i pedagog. Nie ma liczącego się śpiewaka z Polski, który nie miałby jej nazwiska w życiorysie. Wieloletni kierownik katedry wokalistyki Akademii Muzycznej w Krakowie, profesor Mozarteum w Salzburgu

i Universität für Musik und Darstellende Kunst w Wiedniu. Od 1985 roku, nieprzerwanie pełni funkcję dyrektora artystycznego Festiwalu im. Ady Sari. W sobotę podczas koncertu laureatów odbierze Tarczę Herbową ZASŁUŻONY DLA MIASTA NOWEGO SĄCZA.

nie będących studentami czy absolwentami wyższych uczelni – to ostatnie novum, wychodzące naprzeciw artystom, którzy inaczej kształtują swoją edukację – i to często z sukcesem!

Zmieniły się wymagania wobec młodych śpiewaków?

Wymagania zmieniają się stale, na co wpływa ogromne poszerzenie „rynku śpiewaczego” od momentu otwarcia granic między Wschodem a Zachodem. Nie tylko Europa została „zalana” wspaniałymi głosami z byłych republik radzieckich. Jednak jakość materiałów głosowych nie musi iść w parze z techniką wokalną, a przede wszystkim – stylem wykonania. Myślę tu, zarówno o poprawnym różnicowaniu muzyki różnych okresów historycznych, jak i np. o kulturze wykonania bogatego świata pieśni. W tej dziedzinie oceny polskich i zagranicznych jurorów bardzo się różnią. Nawet w Wiedeńskiej Staatsoper nowo zaangażowani śpiewacy są zobowiązani do wykonania całego recitalu pieśni na jednej ze scen tego teatru.

Które ze wskazówek wielkiej patronki – Ady Sari uważa Pani za aktualne?

Ada Sari przywiązywała wielką wagę do tzw. pozycji głosu, która jest początkiem i końcem wszelkiej techniki wokalne, która umożliwia śpiew niejako samoistny, niemal niebiański. Ada Sari była też mistrzem różnych rodzajów artykulacji, składających się na szeroko pojętą sztukę wokalną. Myślę tu m.in. o biegu koloratur, artykulacji staccato, portato czy martellato. Bez opanowania tych wszystkich rodzajów śpiewania nie ma mowy o wykonaniu poprawnym

stylistycznie, ani o przekonującej interpretacji.

Festiwal i konkurs doskonale odnalazły się w Nowym Sączu – mają wierną widownię, a dzięki Pani i organizatorom wielka sztuka z różnych stron świata wciąż tu gości. Jak udało się stworzyć tak wysoki poziom imprezy?

To głównie zasługa organizatorów, którzy najlepiej znają sądecką publiczność i w idealny sposób potrafią znaleźć złoty środek pomiędzy tym, co wartościowe i w jakiejś mierze kształtujące, a zarazem ciekawe i przyjemne. Mnie zawsze imponuje popularność Krzysztofa Pendereckiego w Nowym Sączu i zawsze 100-procentowa frekwencja na koncertach jego muzyki – szczególnie wówczas, gdy on sam dyryguje.

Które z festiwalowo-konkursowych wspomnień jest Pani najbliższe?

Nie potrafię odpowiedzieć. W sensie ludzkim zawsze wspominam współpracę z jurorem-artystą Walterem Berry czy z legendą XX wieku, wielką Birgit Nilsson, która była uosobieniem skromności i dobrego słyszenia. Kiedy młodziutka Ewa Biegas

w eksponowanej arii Verdiego nie wzięła zgodnego z tradycją dodatkowego oddechu, przerażona Nilsson chwyciła mnie kurczowo za kolano, a po udanym finale prawie głośno i z triumfem zawołała: ufffff! Na tym samym konkursie zwróciła uwagę na potężny głos i technikę Tomasza Kuka, przepowiadając mu ładną przyszłość.

W tym roku otrzyma Pani Tarczę Herbową Zasłużony dla Miasta Nowego Sącza. Co to dla Pani znaczy?

To bardzo ważne wyróżnienie, bo czuję się z Nowym Sączem związana od wielu lat – nawet tych poprzedzających powstanie festiwalu. Mało kto wie, że właśnie w tym mieście zaczęłam uczyć śpiewu. A dokładniej: zaczęłam się uczyć, jak i uczyć śpiewu. Byłam tu zawsze otoczona sercem i zrozumieniem – za co szczególnie dziękuję ongiś młodszemu koledze, a potem mojemu dyrektorowi, Antoniemu Malczakowi. Cały zespół jego współpracowników, na czele z Lilianą Olech, zasługuje na najwyższe pochwały za poziom merytoryczny i to, co nazywa się ludzkim podejściem. Przykład bowiem idzie z góry!

Ważne forum

Festiwal imienia Ady Sari jest pierwszym i najstarszym sądeckim festiwalem. Dzięki koncepcji, będącej wyjątkowym dziełem profesor Heleny Łazarskiej, stał się forum spotkań pedagogów -wokalistów z całej Polski. Zdobył też ważne, powszechnie uznane miejsce w środowisku sztuki i nauki. Potwierdza to poziom koncertów, konferencje

pedagogiczne, spotkania z dyrektorami polskich teatrów operowych i obecność znakomitych jurorów. Helena Łazarska pełni funkcję dyrektora artystycznego festiwalu, przy czym początkowo, przez szereg lat, wykonywała tę ogromną pracę społecznie, nie pobierając za swe kierownictwo honorarium.

XVII Międzynarodowy Festiwal i XV Konkurs Sztuki Wokalnej im. Ady Sari w Nowym Sączu w najbliższą niedzielę przejdzie do historii. Dyrektor Antoni Malczak serdecznie dziękuje wszystkim, którzy udzielili pomocy w przygotowaniu i realizacji wydarzenia

Dziękuję uczestnikom Konkursu oraz pianistom za ich wysiłek włożony w przygotowanie i wykonanie programów konkursowych; ● Dziękuję Patronom honorowym Festiwalu – Markowi Sowie, Marszałkowi Województwa Małopolskiego, Ministerstwu Kultury i Dziedzictwa

Narodowego, Jego Ekscelencji Biskupowi Tarnowskiemu dr. Andrzejowi Jeżowi, który objął patronatem koncerty w sądeckich kościołach;

● Słowa serdecznej wdzięczności kieruję do gospodarzy sądeckich świątyń, w których odbyły się wykonania koncertów, księży proboszczów – ks. Jana Piotrowskiego z Bazyliki św.

Małgorzaty i ks. Kazimierza Markowicza z kościoła Matki Bożej Niepokalanej;

● Dziękuję Dyrekcji Katolickiej Szkoły Podstawowej im. Ks. Franciszka Błachnickiego za pomoc w organizacji koncertu w Bazylice św. Małgorzaty;

● Dziękuję wszystkim wykonawcom koncertów, artystom indywidualnym i instytucjom

artystycznym; Akademii Muzycznej w Krakowie, Orkiestrze Opery Krakowskiej pod dyrekcją Tomasza Tokarczyka, Marcinowi Klejdyszowi i Orkiestrze Akademii Beethovenowskiej, członkom międzynarodowego jury, przewodniczącej jury prof. Helenie Łazarskiej oraz Pawłowi Żóćcińskiemu, sekretarzowi jury;

● Dziękuję także fundatorom nagród, mediom patronackim i pracownikom biura prasowego Festiwalu pod kierownictwem Ady Ginał-Zwolińskiej i Piotra Gryźlaka;

● Dziękuję pracownikom, współpracownikom i wolontariuszom Małopolskiego Centrum Kultury SOKOŁ, którzy pod kierownictwem Liliany

Olech pracowali nad przygotowaniem i organizacją tegorocznego Konkursu.

● Dziękujemy, że jesteście Państwem z nami, że święto sztuki wokalne w Nowym Sączu – mimo wszelkich trudności – trwa i pozwala spotykać się co 2 lata w Nowym Sączu. Dyrektor Festiwalu i Konkursu im. Ady Sari: Antoni Malczak